

RĪGAS TEHNISKĀ UNIVERSITĀTE
Inženierekonomikas fakultāte

RIGA TECHNICAL UNIVERSITY
Faculty of Engineering Economics

**TAUTSAIMNIECĪBAS UN UZŅĒMĒJDARBĪBAS
ATTĪSTĪBAS PROBLĒMAS**

**RTU 46. STARPTAUTISKĀ
ZINĀTNISKĀ KONFERENCE**
Rīga, 2005. gada 13.-15. oktobris

REFERĀTU TĒZES

**THE PROBLEMS OF DEVELOPMENT OF NATIONAL
ECONOMY AND ENTREPRENEURSHIP**

**46RD INTERNATIONAL
SCIENTIFIC CONFERENCE
OF RIGA TECHNICAL UNIVERSITY**
October 13-15, 2005, Riga

ABSTRACTS OF PRESENTATIONS

ON THE ECONOMIC EVALUATION OF TECHNOLOGICAL INNOVATIONS IN THE SPHERE OF ENERGETIC

PAR TEHNOLOĢISKO INOVĀCIJU EKONOMISKO NOVĒRTĒJUMU ENERĢĒTIKĀ

A.Magidenko, L.Ribickis
RTU, Latvija

Tehnoloģijas ir līdzeklis dažādu resursu pārveidošanai gatavā produkcijā. Tehnoloģiskām inovācijām vienmēr ir svarīga nozīme, jo tās var daudzkreiz izmantot ražošanas procesā ne tikai savā uzņēmumā, bet arī citos uzņēmumos un nozarēs, veicot inovāciju paplašināšanu difūzijas veidā. Ja salīdzina tehnoloģiju nozīmi mašīnbūvē un metālapstrādē ar enerģētikas nozari, var konstatēt, ka pirmajā gadījumā tehnoloģiju dēļ izmaksas ražošanas procesā var samniegt līdz 25%, bet enerģētikā šis rādītājs var sasniegt 40...50%, jo enerģētiskie procesi prasa lielus energoresursu apjomus, kuriem cenas strauji aug un šāda negatīva tendence saglabāsies arī nākotnē.

Svarīgākie uzdevumi, kuri būtu jārisina tehnoloģiju inovācijām enerģētikā, ir šādi:

- samazināt energoresursu patēriņu enerģētiskās produkcijas ražošanā un pazemināt enerģētisko daļu Latvijas iekšzemes kopproduktā. Tas var samazināt negatīvo ietekmi ekonomikā, ko izraisa energoresursu cenu paaugstināšanās;
- nodrošināt energosistēmu stabilu darbību, saglabāt tās augsto drošības pakāpi, lai izstrādātu elektrību, siltumu u.c. produkciju ar nepieciešamo kvalitāti;
- samazināt zudumus enerģētiskajos tīklos un sistēmās, paaugstināt derīgo atdevi no enerģētikas iekārtām;
- samazināt kaitīgo ietekmi uz vides ekoloģiju.

Tā kā inovācijas ir darbības rezultāts jaunu produktu un tehnoloģisko procesu veidā, kuriem jābūt konkurētspējīgiem un pieprasītiem tirgū, turklāt enerģētiskai produkcijai ir standarta kvalitātes prasības, galvenā problēma inovācijas jomā ir saistīta ar produkcijas cenām. Autori uzskata, ka inovācijām jābūt ekonomiski izdevīgām, ņemot vērā energoresursu patēriņu.

Jebkuram priekšlikumam inovatīva rakstura tehnoloģiju jomā enerģētikā jāatbilst šādai izteiksmei:

$$PI_{jcin} / PI_{jc} < PI_{ecin} / PI_{ec}$$

kur PI_{jcin} un PI_{jc} – enerģētikas produkta vienības pašizmaksa, ievērojot energoresursu jaunās (paaugstinātās) cenas, attiecīgi izmantojot inovāciju vai izstrādājot produktu bez inovācijas;
 PI_{ecin} un PI_{ec} – enerģētikas produkta vienības pašizmaksa, ievērojot energoresursu esošās cenas, attiecīgi izmantojot inovāciju vai izstrādājot produktu bez inovācijas.

Izpildot šādu prasību, inovācijai jābūt virzītai uz energoresursu patēriņa samazināšanu. Tas var samazināt vai likvidēt energoresursu cenu paaugstināšanās negatīvo iespaidu.